

Anexo 4. Análise descritivo das respostas dos
questionarios dirixidos aos alumnos.

Contido

Relación de Táboas	510
Introdución.....	513
A asistencia dos nenos menores de tres anos a un centro.	515
Preferencia dos alumnos por que os nenos menores de tres anos queden na casa o vaian a un centro.	515
Considera necesario que os nenos de 2 a 3 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.....	516
Considera necesario que os nenos de 1 a 2 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.....	517
Considera necesario que os nenos menores dun ano asistan a unha escola infantil ou gardería.....	517
Razóns para que os nenos menores de tres anos acudan a un centro.....	518
A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 2 a 3 anos a unha escola infantil ou gardería é?	518
A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 1 a 2 anos.	519
A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as menores dun ano.....	520
A asistencia dos nenos de tres a seis anos a un centro.....	521
Considera necesario que os nenos de 3 a 6 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.....	521
P.4 a razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 3 a 6 anos.	522
A prioridade das administracións.....	522
A qué deberían as administracións públicas dar prioridade.	523
Onde aprenden mellor os nenos/as.....	523
Que é importante nunha gardería ou nunha escola infantil (para recibir unha atención de calidade)	526
A hora de escoller un centro, cal sería o máis importante?.....	526
E cal sería o segundo máis importante?.....	527
En que medida son importantes as seguintes características nun escola infantil ou gardería?	528
Cal é o principal problema das escolas infantís ou garderías para menores de 3 anos?	531
Cal é o segundo problema das escolas infantís ou garderías para menores de 3 anos?	532
É necesario adecuar os horarios dos nenos/as na Educación Infantil os horarios dos seus pais?.....	533
O ciclo 0-3 é máis de coidados ou máis educativo.....	534

Ferramentas para a conciliación.	534
Que tomar en consideración a hora de facer unha actividade	535
Opinión sobre algunhas afirmacións sobre as función dos técnicos	536
Cuestionario alumnos.....	539

Relación de Táboas

Táboa 1. Opinión dos alumnos sobre permanecer na casa ou levar os nenos a un centro.....	516
Táboa 2. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 2 a 3 anos	516
Táboa 3. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 1 a 2 anos	517
Táboa 4. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as menores dun ano.....	517
Táboa 5. Razón para que os nenos de 3 e 2 anos acudan a un centro.	519
Táboa 6. Razón para que os nenos de 2 e 1 anos acudan a un centro.	519
Táboa 7. Razón para que os nenos menores dun ano acudan a un centro.	520
Táboa 8. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 3 a 6 anos	521
Táboa 9. Razón para que os nenos de 3 a 6 anos acudan a un centro	522
Táboa 10. A administración debería dar prioridade a... ..	523
Táboa 11. Onde aprenden mellor os nenos a expresar as súas necesidades básicas.	524
Táboa 12. Onde aprenden mellor os nenos a comer eles solos, a lavar as mans... ..	524
Táboa 13. Onde aprenden mellor os nenos a controlar o seu corpo, manter o equilibrio... ..	524
Táboa 14. Onde aprenden mellor os nenos a comunicarse cos demais	525
Táboa 15. Onde aprenden mellor os nenos a explorar o seu entorno	525
Táboa 16. Onde aprenden mellor os nenos as rutinas as normas.....	525
Táboa 17. O máis importante para escoller un centro.	526
Táboa 18. O segundo máis importante para escoller un centro.	527
Táboa 20. Importancia de que os locais sexan amplos e de boas condicións	528
Táboa 21. Importancia de que haxa poucos nenos por aula.	528
Táboa 22. Importancia de que haxa un programa educativo específico.	529
Táboa 23. Importancia de que o persoal sexa cariñoso e afectuoso.....	529
Táboa 24. Importancia de que ofrezca flexibilidade horaria.	529
Táboa 25. Importancia de que se lles de unha alimentación correcta e equilibrada.	530
Táboa 26. Importancia de que se lles ofrezca ensinanza de idiomas.	530
Táboa 27. Importancia de que teñan servizo de transporte.....	530
Táboa 28. Principal problema das escolas infantís ou garderías.	531
Táboa 29. O segundo problema en importancia das escolas infantís ou garderías.	532
Táboa 30. Necesidade de adecuar os horarios dos nenos ao horario dos seus pais.	533
Táboa 31. Consideración dos alumnos sobre o primeiro ciclo.....	534
Táboa 32. Puntuacións as ferramentas para a conciliación	535
Táboa 33. Que consideras necesario para ter un fillo/a?.....	535

Táboa 34. Que resulta importante para deseñar unha actividade.....	536
Táboa 35. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: <i>os técnicos están tan preparados como os mestres</i>	536
Táboa 36. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: <i>A titulación de Técnico é un intrusionismo ás opcións dos mestres</i>	537
Táboa 37. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: <i>Os técnicos son imprescindibles para as accións de atención e coidado</i>	537
Táboa 38. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: <i>Que a educación Infantil estea feminizada é unha vantaxe</i>	537

Introdución

Case máis como un exercicio de practica no manexo do cuestionario que como ferramenta de investigación realicei a replicación de moitas das preguntas do barómetro do Centro de Investigacións Sociolóxicas, (2778 CIS) sobre unha mostra de individuos accesible, manexable e significativa.

Escollín para tal fin aos alumnos da Escola Universitaria de Formación do Profesorado de Lugo e a Coruña, así como alumnos do Ciclo Superior de Formación Profesional da titulación de Técnico Superior en Educación Infantil en centros de Lugo e Ribadeo.

Cos técnicos superiores tiveron moitas máis dificultades para conseguir unha mostra suficientemente importante xa que o seu universo está máis atomizado e, mentres que os futuros mestres especialistas de educación infantil se reparten nas escolas das catro provincias galegas, a especialidade de Técnico Superior impártese en dous centros da Coruña, un de Ferrol, outro de Santiago de Compostela, un en Lugo, outro en Ribadeo, un en Ourense, outro en Pontevedra, e outro máis en Redondela e finalmente dous en Vigo cun total de 390 prazas, no que se refire a ensino público, multiplicándose a oferta no ensino privado.

A confección do cuestionario non resultou especialmente problemática, tratábase case que exclusivamente de replicar as preguntas máis interesantes do barómetro do CIS, ás que engadín algunha máis que me parecía podían aportar información adicional sobre os alumnos e as súas percepcións do primeiro ciclo.

As pretensións eran diversas, tiña intención de recoller tanto datos que me informaran de se o modelo de convivencia, e as opinións sobre ese modelo influían nas percepcións sobre a infancia e os centros infantís, como datos sobre expectativas na esfera laboral, que tipo de traballo lles gustaría, ou sobre a posibilidade de ter fillos e que situación persoal o favorecía; tamén preguntei cuestións sobre o desempeño laboral futuro como: que valoraban máis a hora de deseñar unha actividade para os nenos; ou cuestións sobre a conciliación.

Certamente, obtiven información adicional, pero non exactamente no sentido de maior precisión nas percepcións e nas opinións dos alumnos, senón que obtiven información sobre cales eran os aspectos a tomar en consideración o redactar as cuestións, en que debía facer fincapé, que preguntas resultaban máis confusas ou cales ofrecían maior porcentaxe de respostas incompletas ou incorrectas.

En verdade, a inclusión no cuestionario de preguntas elaboradas por min supuxo unha interesante lección práctica do emprego desta ferramenta na investigación e análise.

Finalmente, no cuarto trimestre do curso 2009-2010, e máis concretamente no mes de maio, procesei un total de 317 cuestionarios, dos cales 256 eran de alumnado da especialidade de mestres de educación infantil obtidos nas Facultades de Lugo e a Coruña, e de 61 cuestionarios de alumnado do ciclo superior de técnico especialista en educación infantil obtidos en centros de Lugo e Ribadeo.

O método de recollida foi bastante sinxelo, despois de solicitar autorización a dirección dos centros seleccionados, púxenme en contacto cun profesor dos alumnos/as que tivera a amabilidade de deixarme tempo da súa docencia, presentáballes o cuestionario aos alumnos e nese mesmo instante cumprimentaban a enquisa os que o desexaban.

O proceso continuaba coa elaboración dunha matriz no programa estatístico de SPSS 15 na que cargaba todas as variables, en total 81, que fun completando cos datos obtidos nos cuestionarios, estes datos se someteron a análise estatístico descriptiva, probas paramétricas táboas de continxencia, realizando cantas asociacións e relacións entre variables se me ocorreron, co fin de indagar a significación ou non destas relacións.

O exposto nestas páxinas é unha mostra dalgúns destes análises, os que aportaron máis ao meu traballo de investigación, en todos os sentidos, tanto os que me mostraron os erros como os que me proporcionaron respostas ou datos curiosos que reclamaban un tempo.

A asistencia dos nenos menores de tres anos a un centro.

Toda unha serie de cuestións facían alusión a idoneidade de que os menores de tres anos asistiran a un centro de primeira infancia. Preguntaba aos alumnos tanto de forma xenérica como de xeito desagregado polas idade dos nenos se consideraban oportuna a asistencia destes a unha escola infantil ou gardería do mesmo xeito que o facía o CIS. Tamén, polas razóns que lles facía considerar que os nenos deberían acudir aos centros.

As preguntas sobre este tema estaban repartidas o longo de todo o cuestionario entre preguntas que facían referencia a outros asuntos, co que desvirtuaba dalgún xeito a metodoloxía do barómetro que agrupaba todos os grupos de idades nunha única cuestión, supuxen que o modo escollido podía mellorar a sinceridade nas respostas e reducir modos de respostas automatizadas, definitivamente estaba equivocado, en ningún caso era posible constatar a maior bondade na formulación das preguntas tal e como as fixen.

Vou a analizar en primeiro lugar este bloque de cuestión que sempre coa mesma estrutura indagan as opinións que teñen os alumnos de maxisterio e de ciclo superior sobre a asistencia dos nenos a un centro.

Preferencia dos alumnos por que os nenos menores de tres anos queden na casa o vaian a un centro.

A primeira das cuestións deixaba bastante claro o obxecto do cuestionario, preguntando aos alumnos polo súa preferencia de que os nenos menores de tres anos asistan ou non a un centro. As diferenzas entre os dous grupos de alumnos eran visibles e, inda que todos os alumnos en xeral estaban máis de acordo con que os menores de tres anos acudiran a un centro, os estudantes de maxisterio o manifestaban nun 87,9% mentres que os de técnico superior o facían nun 67,2% (Táboa 1.)

Con cal das dúas frase está máis de acordo

	Frecuencia Total	Porcentaxe Total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
Que os menores de 3 anos permanezan na casa	38	12,0	7,8	29,5
Que os menores de 3 anos asistan a unha escola infantil ou gardería	266	83,9	87,9	67,2
Non sabe	12	3,8	3,9	3,3
Non contesta	1	,3	,4	,0
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 1. Opinión dos alumnos sobre permanecer na casa ou levar os nenos a un centro

O que resulta un pouco incoherente é que cando se lles pregunta a estes mesmos alumnos pola necesidade de que os nenos acudan a unha escola infantil ou gardería de xeito desagregado, por tramos de idades, en todas as idades son os alumnos de ciclo superior os que presentan porcentaxes máis elevados nas respostas de consideralo necesario *en tódolos casos*.

Considera necesario que os nenos de 2 a 3 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.

Considera necesario que os nenos/as de 2 a 3 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

	Frecuencia total	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
En tódolos casos	101	31,9	30,1	39,3
Nalgúns casos	206	65,0	66,8	57,4
En ningún caso	6	1,9	1,6	3,3
N.S.	4	1,3	1,6	
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 2. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 2 a 3 anos

Por exemplo, xa nos nenos de 2 a 3 anos (táboa 2.) os alumnos do ciclo superior escollen a opción *en tódolos casos* nunha porcentaxe superior aos alumnos de maxisterio (9 puntos porcentuais máis), e aínda que despois as respostas se equilibran na seguinte opción de respostas (na opción *Nalgún caso* son os alumnos de maxisterio os que presentan porcentaxes 9 puntos superiores aos de ciclo superior) a porcentaxe de respostas non parece moi congruente coas respostas a primeira cuestión.

Considera necesario que os nenos de 1 a 2 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.

Considera necesario que os nenos/as de 1 a 2 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

	Frecuencia total	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
En tódolos casos	41	12,9	9,0	29,5
Nalgúns casos	225	71,0	72,7	63,9
En ningún caso	32	10,1	11,3	4,9
N.S.	17	5,4	6,3	1,6
N.C.	1	,3	,4	,0
Total	316	99,7	99,6	100,0
Perdidos	1	,3	,4	,0
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 3. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 1 a 2 anos

Considera necesario que os nenos menores dun ano asistan a unha escola infantil ou gardería.

Considera necesario que os nenos/as menores dun ano asistan a unha escola infantil ou gardería?

	Frecuencia total	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
En tódolos casos	17	5,4	3,5	13,1
Nalgúns casos	166	52,4	50,8	59,0
En ningún caso	103	32,5	34,0	26,2
N.S.	28	8,8	10,5	1,6
N.C.	3	,9	1,2	,0
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 4. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as menores dun ano.

Os alumnos tanto de maxisterio como de ciclo superior reducen as porcentaxes de respostas na consideración de asistencia a un centro de primeira infancia segundo diminúe a idade dos nenos. Deste xeito, mentres que nos nenos de dous e tres anos, táboa 2., os estudantes de maxisterio consideran nun 30% que *en tódolos casos* resulta necesario que os nenos acudan a un centro, e os alumnos de ciclo superior pensan o mesmo nun 39% dos casos, a mesma pregunta para os menores dun ano, ofrece respostas do 3,5% nos estudantes de maxisterio, táboa 4. e do 13,% para os alumnos de ciclo superior. En todos os rangos de idade os alumnos de ciclo superior escollen a opción *en*

tódolos casos en porcentaxe claramente superior que os alumnos de maxisterio, especialmente na idade intermedia, táboa 3. nenos de un e dous anos. De aí a miña afirmación anterior que esas porcentaxes de respostas presentaban certa incongruencia coas respostas obtidas na primeira pregunta sobre permanecer na casa o asistir a un centro, Táboa 1.

Razóns para que os nenos menores de tres anos acudan a un centro

Replicando a cuestión do barómetro do CIS, ademais de preguntarlles aos alumnos se consideraban necesario a asistencia dos nenos a un centro, tamén se lles preguntaba, no caso de que a resposta fora afirmativa, cales eran as razóns para que asistiran, e se lles ofrecían cinco opcións:

- *Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as.*
- *Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.*
- *Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.*
- *Porque canto antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.*
- *Por outra razón.*

Os porcentaxes de as opcións seleccionadas polos alumnos nas diferentes idades foron:

A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 2 a 3 anos a unha escola infantil ou gardería é?

A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 2 a 3 é?

	Frecuencia total	Porcentaxe válido ²	Porcentaxe alumnos de maxisterio ²	Porcentaxe alumnos de TS ²
Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado de nenos/as	38	13,5	14,4	9,4
Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.	22	7,8	9,6	,0
Porque a escola facilita cos nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.	155	55,0	52,8	64,2
Porque cando antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.	49	17,4	16,6	20,8
Por outra razón	17	6,0	6,1	5,7
N.C.	1	,4	,4	
Total	282	100,0	100,0	100,0
Perdidos ¹	35	11,0	10,5	13,1
Total	317			

(1) son os alumnos que responderon que en *ningún caso* resultaba necesario que os nenos acudiran a un centro

(2) Calculado descontando os perdidos polo sistema.

Táboa 5. Razón para que os nenos de 3 e 2 anos acudan a un centro.

A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 1 a 2 anos.

A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 1 a 2 é?

	Frecuencia total	Porcentaxe válido ²	Porcentaxe alumnos de maxisterio ²	Porcentaxe alumnos de TS ²
Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado de nenos/as	77	30,8	35,4	14,5
Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.	10	4,0	4,6	1,8
Porque a escola facilita cos nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.	111	44,4	41,5	54,5
Porque cando antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.	25	10,0	7,7	18,2
Por outra razón	23	9,2	9,2	9,1
N.C.	4	1,6	1,5	1,8
Total	250	100,0	100,0	100,0
Perdidos ¹	67	21,1	23,8	9,8
Total	317	100,0		

(1) son os alumnos que responderon que en *ningún caso* resultaba necesario que os nenos acudiran a un centro

(2) Calculado descontando os perdidos polo sistema.

Táboa 6. Razón para que os nenos de 2 e 1 anos acudan a un centro.

A primeira opción, *que as nais e pais que traballan resolven mellor o coidado dos fillos* vai aumentando segundo diminúe a idade dos nenos, nos nenos máis maiores, ata os tres anos, ocupaba o terceiro lugar en canto a porcentaxes de elección, táboa 5, pasando ao segundo lugar nos nenos de 1 e 2 anos, táboa 6, para ocupar o primeiro lugar como razón para levar un neno a un centro nos menores dun ano, táboa 7.

A razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as menores dun ano.

A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as menores dun ano é?

	Frecuencia total	Porcentaxe válido ²	Porcentaxe alumnos de maxisterio ²	Porcentaxe alumnos de TS ²
Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado de nenos/as	93	46,7	49,7	36,4
Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.	7	3,5	4,5	,0
Porque a escola facilita cos nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.	41	20,6	18,7	27,3
Porque cando antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.	17	8,5	5,8	18,2
Por outra razón	15	7,5	6,5	11,4
N.C.	26	13,1	14,8	6,8
Total	199	100,0	100,0	100,0
Perdidos ¹	118	37,2	39,5	27,9
Total	317	100,0		

(1) son os alumnos que responderon que en *ningún caso* resultaba necesario que os nenos acudiran a un centro

(2) Calculado descontando os perdidos polo sistema

Táboa 7. Razón para que os nenos menores dun ano acudan a un centro.

Dúas opcións destacan sobre as demais, son: *Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as*. E *Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade*. Comportándose de xeito inverso, como dixen a opción do coidado medra en porcentaxe de respostas segundo mingua a idade dos nenos, e a convivencia con outros nenos medra segundo medra tamén a idade dos nenos.

Por outra banda, en todas as idades as porcentaxes de respostas na opción de facilitar o coidado é maior entre os alumnos de maxisterio que entre os de ciclo superior, e a de convivir con outros nenos sucédelle xusto o

contrario, é maior os porcentaxe de elección dos alumnos de ciclo superior en todas as idades, xusto o contrario do imaxinado nun principio. A imaxinación é o que ten, e non sei por que razón consideraba que os alumnos de maxisterio escollerían en porcentaxes máis elevados as opcións de *facilitar a convivencia* ou *reducir as desigualdades* e os alumnos de ciclo superior a de *resolver o coidado* pero vai ser que non.

As mesmas cuestións que as analizadas foron propostas para os nenos de 3 a 6 anos, vexamos o resultados das respostas antes de pasar a outro tema.

A asistencia dos nenos de tres a seis anos a un centro.

Considera necesario que os nenos de 3 a 6 anos asistan a unha escola infantil ou gardería.

Considera necesario cos nenos/as de 3 a 6 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

	Frecuencia total	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
En tódolos casos	244	77,0	84,0	47,5
Nalgúns casos	65	20,5	15,2	42,6
En ningún caso	8	2,5	,8	9,8
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 8. Necesidade de asistir a un centro dos nenos/as de 3 a 6 anos

As respostas a pregunta son as esperadas, aínda que chama un pouco a atención que os alumnos do ciclo superior respondan case que nun 10% que consideran que *en ningún caso* resulta necesario que os nenos de 3 a 6 anos asistan a unha escola infantil ou gardería. Táboa 8. O reducido número de casos impide a elaboración dun mínimo perfil dos alumnos que responde deste xeito.

P.4 a razón porque consideran que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 3 a 6 anos.

A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 3 a 6 é?

	Frecuencia total	Porcentaxe válido ²	Porcentaxe alumnos de maxisterio ²	Porcentaxe alumnos de TS ²
Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado de nenos/as	10	3,4	3,0	5,6
Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.	29	10,0	10,2	9,3
Porque a escola facilita cos nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.	163	56,2	56,4	55,6
Porque cando antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.	73	25,2	26,7	18,5
Por outra razón	9	3,1	3,0	3,7
N.C.	6	2,1	,8	7,4
Total	290	100,0	100,0	100,0
Perdidos ¹	27	8,5	7,8	11,5
Total	317	100,0		

Táboa 9. Razón para que os nenos de 3 a 6 anos acudan a un centro

Como se pode observar, desaparece a razón do coidado no 2º ciclo de educación infantil, táboa 9., aumentando a de adquirir os coñecementos e destrezas. Unha estrutura claramente incremental en canto a adquirir coñecementos e a importancia dos mesmos, o que fai pensar nun modelo eminentemente escolar distribuído por cursos, e no que a “anticipación” dos coñecementos e destrezas vai cobrando valor.

A prioridade das administracións

Como digo, o cuestionario aos alumnos resulta unha replica en moitos casos das preguntas feitas polo CIS no seu barómetro 2778, unha delas era esta.

A qué deberían as administracións públicas dar prioridade.

A qué deberían as administracións públicas dar prioridade?

	Frecuencia total	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS ²	Porcentaxe CIS
Facilitar medidas para que pais traballadores teñan tempo	39	12,3	9,0	26,2	52,7
Crear centros (escolas infantís, garderías) onde puideran ser atendidos	64	20,2	21,1	16,4	34,5
Ambas por igual	213	67,2	69,5	57,4	11,6
N.C.	1	,3	,4	,0	1,9
Total	317	100,0	100,0	100,0	100,0

Táboa 10. A administración debería dar prioridade a...

Os alumnos parecen preferir nas súas respostas *ambas por igual*, e entre as dúas os alumnos de maxisterio prefiren lixeiramente a de *crear centros*, e os alumnos de ciclo superior *facilitar medidas aos pais*, mentres ,como viramos¹, a cidadanía por medio do cuestionario do CIS manifesta a súa preferencia por *facilitar medidas aos pais traballadores*.

Onde aprenden mellor os nenos/as.

Entre as cuestións que presentaba o barómetro, antes mencionado, figuraban unha serie delas que facían referencia ao lugar onde os nenos antes dos 3 anos aprendían mellor unha serie de destrezas, os dous espazos seleccionados como opción eran *na familia (cos seus pais, avós...)* e *na escola*, aínda que se ofrecía a opción de escoller como resposta tamén a de *ambos por igual*. A frecuencia e os porcentaxes foron os que seguen.

---

¹ Anexo 1. Comentarios enquisa Centro de Investigacións Sociolóxicas,CIS, barómetro 2778

a. Saber expresar as súas necesidades básicas de saúde e benestar (pedir facer pis e caca, pedir as cousas sen chorar...)

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	120	37,9	58,2
Na escola	38	12,0	23,8
Ambas por igual	159	50,2	15,4
n.s. ; n.c.	0	,0	2,6
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 11. Onde aprenden mellor os nenos a expresar as súas necesidades básicas.

b. A resolver por si mesmos algunhas necesidades de alimentación e hixiene (comer eles solos lavarse as mans)

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	75	23,7	50,5
Na escola	88	27,8	32,6
Ambas por igual	153	48,3	14,6
n.s. ; n.c.	1	,3	2,2
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 12. Onde aprenden mellor os nenos a comer eles solos, a lavar as mans...

c. A controlar o seu corpo, manter o equilibrio, non caerse, erguerse...

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	55	17,4	55,7
Na escola	79	24,9	22,5
Ambas por igual	179	56,5	19,7
n.s. ; n.c.	4	1,3	3,3
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 13. Onde aprenden mellor os nenos a controlar o seu corpo, manter o equilibrio...

d. A relacionarse e comunicarse cos demais

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	9	2,8	14,8
Na escola	200	63,1	69,0
Ambas por igual	106	33,4	14,5
n.s. ; n.c.	2	,6	1,7
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 14. Onde aprenden mellor os nenos a comunicarse cos demais

e. A observar e explorar o seu entorno (ser curioso, preguntar...)

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	21	6,6	25,8
Na escola	67	21,1	44,6
Ambas por igual	227	71,6	26,7
n.s. ; n.c.	2	,6	3,2
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas na mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 15. Onde aprenden mellor os nenos a explorar o seu entorno.

f. As rutinas e normas (horarios, ser obediente...)

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Na familia	8	2,5	27,9
Na escola	159	50,2	50,2
Ambas por igual	148	46,7	19,9
n.s. ; n.c.	1	,3	2,2
Total	316	99,7	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 16. Onde aprenden mellor os nenos as rutinas as normas.

Os alumnos tanto de maxisterio como de técnico especialista manteñen a elección de *ambas por igual* na maioría das súas respostas,(a diferenza das porcentaxes nesta opción entre a enquisa aos alumnos e o barómetro do CIS debese a que o dos alumnos é un cuestionario escrito a diferenza do CIS que era a modo de entrevista e no que a resposta de *ambas por igual* non se lía).Por elo, seguramente, ten máis importancia as porcentaxes de respostas que escollen calquera das outras opcións, por exemplo: que é na escola onde mellor

aprenden a *comunicarse cos demais* (63,1%), táboa 14. e onde mellor aprenden tamén *as rutinas e as normas* (50,2%), táboa 16.

A cidadanía en xeral polariza máis as súas respostas entre a familia e a escola, así asígnalle a familia o rol de : expresar as necesidades básicas,táboa 11., resolvelas,táboa 12., e controlar o seu corpo, táboa 13., e a escola: comunicarse cos demais, táboa 14., observar e explorar, táboa 15., e ser obediente,táboa 16., toda unha declaración de intencións.

Que é importante nunha gardería ou nunha escola infantil (para recibir unha atención de calidade)

Sobre a elección de escoller as cuestións importantes dunha escola infantil ou gardería as preguntas estaban divididas en dos bloques, un no que se pedía que escolleran sobre un grupo de opcións o que consideraban máis importante e o segundo en importancia, outra na que se lles pedía que valoraran nunha escala de importancia esas mesmas cuestións.

A hora de escoller un centro, cal sería o máis importante?

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Locais amplos e ben acondicionados	37	11,7	8,2
Poucos nenos por aula	13	4,1	5,0
Un programa de educación específico	14	4,4	10,5
Persoal cariñoso e afectuoso	95	30,0	24,9
Que ofrezca flexibilidade de horario	10	3,2	4,0
Unha alimentación correcta e equilibrada	12	3,8	7,3
Que o persoal teña un título oficial	59	18,6	34,5
Que teña ensino de idiomas	2	,6	1,0
Que teña transporte	1	,3	,6
Outra	2	,6	,6
N.S.	4	1,3	3,4
Total	249	78,5	100,0
Perdidos	68	21,5	,0
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 17. O máis importante para escoller un centro.

Neste primeiro formato de pregunta as opcións son excluíntes só se pode escoller unha como máis importante e outra como segunda en importancia. Como veremos no seguinte formato (táboa 19 a 27) as opcións poden obter todas a máxima puntuación de importancia, polo que se configura un bloque de respostas un pouco diferente. Sorprende un pouco que sexa a cidadanía (respostas do CIS) a que considera máis importante que o persoal teña título oficial que os propios alumnos da titulación tanto en primeira como en segunda opción. Despois a importancia se reparte entre *persoal cariñoso, locais amplos, alimentación correcta e equilibrada*, táboa 17.

E cal sería o segundo máis importante?

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Locais amplos e ben acondicionados	67	21,1	14,1
Poucos nenos por aula	20	6,3	7,1
Un programa de educación específico	15	4,7	10,9
Persoal cariñoso e afectuoso	47	14,8	20,4
Que ofrezca flexibilidade de horario	15	4,7	7,9
Unha alimentación correcta e equilibrada	39	12,3	18,8
Que o persoal teña un título oficial	28	8,8	12,3
Que teña ensino de idiomas	6	1,9	2,1
Que teña transporte	2	,6	1,4
Outra	2	,6	,5
N.S.	3	,9	3,5
	5	1,6	1,0
Total	249	78,5	100,0
Perdidos	68	21,5	,0
Total	317	100	100

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 18. O segundo máis importante para escoller un centro.

En que medida son importantes as seguintes características nun escola infantil ou gardería?

Como dicía, neste bloque de preguntas os alumnos poden maximizar as súas respostas, se así o desexan, poden considerar *moi importante* todas as opcións que se lles ofrecen, polo que hai que fixarse máis nas porcentaxes baixas, nos ofrecen máis información.

a. Que o persoal teña un título oficial.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	1	,3	,6
Pouco importante	14	4,4	3,0
Bastante importante	107	33,8	26,1
Moi importante	193	60,9	69,0
N.S.	1	,3	,9
N.C.	1	,3	,4
Total	317	100,0	100,0

(* Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 19. Importancia de que teña un título oficial

b. Que os locais sexan amplos e de boas condicións

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	0	,0	,1
Pouco importante	4	1,3	1,0
Bastante importante	115	36,3	27,2
Moi importante	198	62,5	70,8
N.S.	0	,0	,6
N.C.	0	,0	,3
Total	317	100,0	100,0

(* Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 20. Importancia de que os locais sexan amplos e de boas condicións.

c. que haxa poucos nenos por aula.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	7	2,2	,3
Pouco importante	74	23,3	6,1
Bastante importante	179	56,5	37,3
Moi importante	55	17,4	54,1
N.S.	1	,3	1,5
N.C.	1	,3	,6
Total	317	100,0	100,0

(* Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 21. Importancia de que haxa poucos nenos por aula.

d. que haxa un programa educativo específico.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	2	,6	,4
Pouco importante	40	12,6	3,7
Bastante importante	148	46,7	31,5
Moi importante	125	39,4	61,5
N.S.	1	,3	2,4
N.C.	1	,3	,5
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 22. Importancia de que haxa un programa educativo específico.

e. Que o persoal sexa cariñoso e afectuoso.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	0	,0	,1
Pouco importante	5	1,6	,9
Bastante importante	94	29,7	19,3
Moi importante	216	68,1	79,0
N.S.	1	,3	,4
N.C.	1	,3	,4
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 23. Importancia de que o persoal sexa cariñoso e afectuoso.

f. Que ofrezca flexibilidade de horario.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	2	,6	,6
Pouco importante	32	10,1	4,2
Bastante importante	166	52,4	34,9
Moi importante	114	36,0	58,0
N.S.	2	,6	1,7
N.C.	1	,3	,6
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 24. Importancia de que ofrezca flexibilidade horaria.

g. Que se lles de unha alimentación correcta e equilibrada.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	0	,0	,1
Pouco importante	2	,6	1,0
Bastante importante	65	20,5	18,6
Moi importante	249	78,5	79,4
N.S.	0	,0	,4
N.C.	1	,3	,5
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 25. Importancia de que se lles de unha alimentación correcta e equilibrada.

h. Que se lles ofrezca ensinanza de idiomas.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	24	7,6	6,0
Pouco importante	142	44,8	19,1
Bastante importante	119	37,5	36,8
Moi importante	28	8,8	34,3
N.S.	3	,9	3,2
N.C.	1	,3	,6
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 26. Importancia de que se lles ofrezca ensinanza de idiomas.

i. Que teña servizo de transporte.

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS*
Nada importante	7	2,2	1,9
Pouco importante	83	26,2	12,4
Bastante importante	178	56,2	41,2
Moi importante	47	14,8	41,4
N.S.	2	,6	2,3
N.C.	0	,0	,6
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 27. Importancia de que teñan servizo de transporte.

Neste caso a alimentación correcta, táboa 25., e os espazos amplos, táboa 20., así como que o persoal sexa cariñoso, táboa 23., parecen acaparar a maior porcentaxe de opinións que mostran o seu acordo, ter un título oficial, táboa 19., tamén parece recuperar entre os alumnos o seu nivel de importancia.

As porcentaxes baixas na opción moi importante, que como comentei me ofrecen máis información que as altas, están presentes en *que haxa poucos*

nenos por aula, esta porcentaxe de respostas nesta característica dun centro de primeira infancia escapa a unha explicación razoable. Mentres a cidadanía no barómetro do CIS considera que poucos nenos e unha característica moi importante nun centro nunha porcentaxe do 54,1% os alumnos o fan nun 17,4%.

Tamén destacan porcentaxes baixas en *que haxa un programa educativo específico*, (39,4% de respostas na opción “moi importante”); *Que ofrezca flexibilidade horaria*,(36,0% de respostas na opción “moi importante”);*Que se lles ofrezca ensinanza de idiomas*,(8,8% de respostas na opción “moi importante”);*e que teña servizo de transporte*,(14,8% de respostas na opción “moi importante”);

Pois xa que se lles preguntaba polo importante vexamos o que consideran o principal problema destes centros.

Cal é o principal problema das escolas infantís ou garderías para menores de 3 anos?

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS
Non hai suficientes profesionais cualificados	16	5,0	12,0
Hai centros que non cumpren cos requisitos mínimos	51	16,1	10,0
Hai demasiados nenos por aula	33	10,4	10,3
Os centros non ofrecen flexibilidade horaria	9	2,8	5,2
Non hai centros públicos suficientes para todos os nenos	113	35,6	33,9
Os centros privados son demasiado caros	12	3,8	13,1
Só conseguen praza as familias con rendas demasiado baixas	3	,9	4,1
Outras	3	,9	,8
N.S.	7	2,2	10,0
N.C.	1	,3	,6
Total	248	78,2	100,0
Perdidos	69	21,8	,0
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 28. Principal problema das escolas infantís ou garderías.

Os alumnos coinciden coa cidadanía en considerar como principal problema, táboa 28., que non haxa suficientes centros públicos, moi por diante de calquera das outras opcións, de feito esta segue a ser a opción máis escollida tamén como segundo problema, táboa 29., pero só no caso dos alumnos, a cidadanía a través da enquisa do CIS considera o prezo dos centros privados como o segundo problema en importancia das escolas infantís ou garderías para os menores de tres anos.

Cal é o segundo problema das escolas infantís ou garderías para menores de 3 anos?

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe CIS
Non hai suficientes profesionais cualificados	18	5,7	7,3
Hai centros que non cumpren cos requisitos mínimos	48	15,1	10,3
Hai demasiados nenos por aula	45	14,2	9,6
Os centros non ofrecen flexibilidade horaria	23	7,3	6,2
Non hai centros públicos suficientes para todos os nenos	37	11,7	18,3
Os centros privados son demasiado caros	43	13,6	22,7
Só conseguen praza as familias con rendas demasiado baixas	16	5,0	9,2
Outras	2	,6	1,0
N.S.	12	3,8	13,9
N.C.	3	,9	1,7
Total	247	77,9	100,0
Perdidos	70	22,1	,0
Total	317	100,0	100,0

(*) Porcentaxe de respostas a mesma pregunta no barómetro do CIS 2778

Táboa 29. O segundo problema en importancia das escolas infantís ou garderías.

Ata aquí, as replicas das cuestións que o CIS facía no seu cuestionario, as demais preguntas son, posiblemente, froito da miña inxenuidade, tiña a intención de procurar como as respostas das cuestións anteriores podían ser influídas por variables persoais o de expectativas ante a vida, que finalmente ofrecéronme pouca información. Pero non todas as cuestións foron equivocadas, de feito algunhas sobre conciliación aportaron algún que outro dato interesante,

e serviron todas elas para reducir as miñas expectativas, facelas máis realistas e axustar o obxectivo do meu traballo.

É necesario adecuar os horarios dos nenos/as na Educación Infantil os horarios dos seus pais?

	Frecuencia	Porcentaxe	Alumnos maxisterio	Alumnos ciclo superior %
En ningún caso	74	23,3	24,6	18,0
Só no 1º Ciclo 0-3	92	29,0	30,9	21,3
Só no 2º Ciclo 3-6	6	1,9	2,0	1,6
En tódolos casos	137	43,2	39,8	57,4
Non contesta	8	2,5	2,7	1,6
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 30. Necesidade de adecuar os horarios dos nenos ao horario dos seus pais.

As diferenzas de porcentaxe nas respostas é manifesta entre os alumnos de maxisterio e os de ciclo superior. Os alumnos de maxisterio consideran que os horarios non deben adecuarse *en ningún caso* nun 24,6% mentres que os alumnos de ciclo superior creen o mesmo nun 18,0%. Que a adaptación dos horarios só débese facer no 1º ciclo o pensan o 30,9% dos alumnos de maxisterio fronte ao 21,3% dos de ciclo superior, coinciden que se é só no 2º ciclo non se deben adecuar os horarios dos nenos aos dos pais, táboa 30, e consideran que os horarios deben adaptarse en tódolos casos un 39,85 dos alumnos de maxisterio e un 57,4% dos alumnos de ciclo superior .

Outra cuestión da que se pode extraer algunha conclusión nas respostas dos alumnos foi da pregunta na que lles ofrecía a posibilidade de circunscribir o primeiro ciclo ben as actividades de coidado ou ben as educativas, máis tarde e a vista da confusión que cometía co termo educativo, modifiquei este por escolar, moito máis explícito coa miña conceptualización inicial.

O ciclo 0-3 é máis de coidados ou máis educativo

		Frecuencia	Porcentaxe total	Porcentaxe alumnos de maxisterio	Porcentaxe alumnos de TS
coidados	5	24	7,6	8,0	6,6
	4	34	10,7	11,6	8,2
	3	42	13,2	14,9	8,2
	2	34	10,7	12,0	6,6
	1	37	11,7	13,7	4,9
	0	80	25,2	26,5	23,0
educativo	1	15	4,7	3,6	9,8
	2	10	3,2	3,2	3,3
	3	14	4,4	3,6	8,2
	4	11	3,5	,8	14,8
	5	9	2,8	2,0	6,6
	perdidos	7	2,4	2,1	2,1
	Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 31. Consideración dos alumnos sobre o primeiro ciclo.

Os alumnos de maxisterio consideran o primeiro ciclo máis de coidados, de certo o 60,2% das súas respostas apuntan aos coidados en diferente intensidade, un 26,5% das respostas as inscriben o espazo intermedio, o 0 na táboa 31, e 13,2% son respostas que apuntan o aspecto educativo do primeiro ciclo, un resultado cando menos lixeiramente sorprendente.

Os alumnos de ciclo superior consideran nun 42,7% o primeiro ciclo como máis educativo, destacando o 14,8% de respostas que se sitúan na 4 posición de educativo. Un 23% quedan en posicións intermedias, nin educativo nin de coidados, e un 34,5% escollen opcións de resposta na gradación de coidados

Ferramentas para a conciliación.

Como dixen, no cuestionario aos alumnos experimentei con diferentes preguntas relativas ao perfil que poderían mostrar os futuros profesionais en canto a unha serie de cuestións como podían ser a conciliación da vida laboral. Nese sentido considerei interesante coñecer que medidas lles parecían máis adecuadas aos profesionais para facilitar esta conciliación, ou que aspectos lles parecían importantes para ter un fillo/a.

Con tal fin lles propuxen unha cuestión na que debían puntuar ata 6 puntos a unha serie de actores e ferramentas para a conciliación, os futuros profesionais debían repartir estes 6 puntos entre as diferentes opcións, sen duplicar as respostas. Algúns deles repetiron puntuación polo que fixen un cálculo ponderado sobre estas respostas. As puntuacións totais foron estas:

Axuda dos familiares	1400
Traballador do servizo doméstico	742
Gardería e escolas infantís	1402,5
Deducións fiscais	835,5
Permisos laborais retribuídos	1020
Reparto equitativo das tarefas do fogar	1246

Táboa 32. Puntuacións as ferramentas para a conciliación

Como digo, noutra das cuestións relacionadas coa conciliación lles preguntaba aos alumnos que consideraban necesario para ter un fillo? . Maioritariamente responderon que *ter o meu traballo*, nun 74,4 %

	Frecuencia	Porcentaxe
Ter o meu traballo	236	74,4
Ter vivenda propia	7	2,2
Convivir con alguén	3	,9
Rematar os meus estudos	19	6,0
Casarme	2	,6
Non sabe	10	3,2
Non contesta	2	,6
Total	279	88,0
Perdidos	38	12,0
Total	317	100,0

Táboa 33. Que consideras necesario para ter un fillo/a?

Que tomar en consideración a hora de facer unha actividade

Empreguei a mesma metodoloxía que na cuestión das ferramentas para a conciliación para indagar que valoración facían os alumnos o deseñar unha actividade. Nunha puntuación do 1 a 6 deberían valorar, sen repetir a

puntuación, o que consideraban máis importante no momento de deseñar unha actividade.

No momento de deseñar unha actividade a valoración que fai de que o neno/a :

...desfrute	1509,5
...cumprir coa programación.	754,5
...esteá entretido.	985,5
...aprenda.	1347,5
...que o pai/nai valore o noso traballo.	690,5
...que estea seguro.	1322,5

Táboa 34. Que resulta importante para deseñar unha actividade.

A estrutura destas cuestións, na que os puntos debían repartirse entre as diferentes opcións produciu Algunha que outra resposta que repetían puntuación pese a especificalo e explicalo verbalmente. Debería ser cauteloso no cuestionario aos profesionais xa que non tería a oportunidade de dar instrucións verbais.

Opinión sobre algunhas afirmacións sobre as función dos técnicos

Finalmente presentaba unha serie de afirmacións sobre as titulacións de acceso, particularmente sobre a de técnico especialista en educación infantil e sobre a feminización da profesión nas que lles pedía aos futuros profesionais da atención a primeira infancia que expresaran o seu acordo ou desacordo.

Os técnicos están tan preparados como os mestres

	Frecuencia Total	Porcentaxe	Porcentaxe alumnos maxisterio	Porcentaxe alumnos FP
Moi en desacordo	31	9,8	12,1	0,0
En desacordo	81	25,6	29,7	8,2
Indistintamente	86	27,1	31,3	9,8
De acordo	61	19,2	14,1	41,0
Moi de acordo	55	17,4	12,1	39,3
N.C.	3	,9	,8	1,6
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 35. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: *os técnicos están tan preparados como os mestres.*

A titulación de Técnico é un intrusionismo ás opcións dos mestres

	Frecuencia Total	Porcentaxe	Porcentaxe alumnos maxisterio	Porcentaxe alumnos FP
Moi en desacordo	75	23,7	18,4	45,9
En desacordo	103	32,5	32,9	31,1
Indistintamente	83	26,2	29,0	14,8
De acordo	42	13,2	15,3	4,9
Moi de acordo	9	2,8	3,1	16
N.C.	4	1,3	1,2	1,6
Total	316	99,7	100,0	100,0

Táboa 36. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: *A titulación de Técnico é un intrusionismo ás opcións dos mestres*

Os técnicos son imprescindibles para as accións de atención e coidado

	Frecuencia Total	Porcentaxe	Porcentaxe alumnos maxisterio	Porcentaxe alumnos FP
Moi en desacordo	24	7,6	5,5	16,4
En desacordo	32	10,1	10,2	9,8
Indistintamente	97	30,6	35,5	9,8
De acordo	100	31,5	32,4	27,9
Moi de acordo	59	18,6	15,2	32,8
N.C.	5	1,6	1,2	3,3
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 37. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: *Os técnicos son imprescindibles para as accións de atención e coidado*

Que a educación Infantil estea feminizada é unha vantaxe

	Frecuencia Total	Porcentaxe	Porcentaxe alumnos maxisterio	Porcentaxe alumnos FP
Moi en desacordo	148	46,7	47,7	42,6
En desacordo	93	29,3	29,3	29,5
Indistintamente	57	18,0	18,4	16,4
De acordo	13	4,1	3,1	8,2
Moi de acordo	3	,9	1,2	0,0
N.C.	3	,9	,4	3,3
Total	317	100,0	100,0	100,0

Táboa 38. Grao de acordo e desacordo acerca da expresión: *Que a educación Infantil estea feminizada é unha vantaxe*

Cuestionario alumnos

P.1 Con cal das dúas frases está máis de acordo?

- Innda que pode ter algún beneficio a escola infantil ou gardería o mellor é que os menores de 3 anos permanezan na casa.
- Innda que pode ter beneficio quedar na casa o mellor para os menores de 3 anos é que asistan a unha escola infantil ou gardería.
- Non sabe

P.2 A qué deberían as administracións públicas dar prioridade?

- Facilitar medidas para que os pais traballadores teñan tempo para coidar os seus fillos/as.
- Crear centros (escolas infantís, garderías) onde puideran ser atendidos
- Ambas as dúas por igual

P.3 Considera necesario que os nenos/as de 3 a 6 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

- En tódolos casos.   ⇒ (Por favor responda a P.4)
- Nalgúns casos.
- En ningún caso.   ⇒ (Por favor Non responda a P.4)
- Non sabe.

P.4 A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 3 a 6 anos a un escola infantil ou gardería é?

- Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as.
- Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.
- Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.
- Porque canto antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.
- Por outra razón.

P.5 Considera necesario que os nenos/as de 2 a 3 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

- En tódolos casos.   ⇒ (Por favor responda P.6)
- Nalgúns casos.
- En ningún caso.   ⇒ (Por favor Non responda P.6)
- Non sabe.

P.6 A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 2 a 3 anos a un escola infantil ou gardería é?

- Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as.
- Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.
- Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.
- Porque canto antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.
- Por outra razón.

P.7 Os nenos e as nenas antes dos 3 anos aprenden mellor na familia (cos seus pais, avós..) ou na escola?

	Na Familia	Na Escola	Ambas Por igual
-Saber expresar as súas necesidades básicas e de saúde e benestar(pedir, facer pis e caca, pedir as cousas sen chorar)	☐	☐	☐
-Resolver por si mesmos algunhas necesidades de alimentación e hixiene (comer eles sos, lavarse as man...)	☐	☐	☐
-Controlar o seu corpo, manter o equilibrio, non caerse, erguerse...	☐	☐	☐
-Relacionarse e comunicarse cos demais.	☐	☐	☐
-Observar e explorar o seu entorno (ser curioso, preguntar)	☐	☐	☐
-As rutinas e normas (horarios, ser obedientes...)	☐	☐	☐

P.8 Se pode, nun futuro próximo:

- Espero non necesitar traballar nunca.
- Gustaríame traballar ata o nacemento dos meus fillos/as.
- Traballarei.
- Non sabe.

P.9 Considera necesario que os nenos/as de 1 a 2 anos asistan a unha escola infantil ou gardería?

- En tódolos casos. ⇒ Por favor, responda a P.10
- Nalgúns casos.
- En ningún caso. ⇒ Por favor, non responda a P.10
- Non sabe.

P.10 A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de 1 a 2 anos a unha escola infantil ou gardería é?

- Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as.
- Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.
- Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.
- Porque canto antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.
- Por outra razón.

P.11 Para ter un fillo/a é prioritario?

- Ter o meu traballo. -Ter vivenda propia
- Convivir con alguen. - Rematar os meus estudos.
- Casarme. -Non sabe.

P.12 Ten Vd. Fillos/as?

-Si -Non

Cantos/as? .....

Empezando polo/a menor, qué idades teñen?

1 ..... 2 ..... 3 .....

P.13 Para que un neno/a menor de 3 anos reciba unha correcta atención nunha escola infantil ou gardería, en que medida son importantes as seguintes características?

	Nada Importante	Pouco Importante	Bastante Importante	Moi Importante	N.S.
-Que o persoal teña un título oficial	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que os locais sexan amplos e de boas condicións.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que haxa poucos nenos/as por aula.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que haxa un programa educativo específico.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que o persoal sexa cariñoso e afectuoso.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que ofrezca flexibilidade de horarios.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que se lles dea unha alimentación correcta e equilibrada.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que ofrezca ensino de idiomas.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐
-Que teña servizo de transporte.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐

P.14 Pola súa experiencia persoal, ou polo que ten entendido, cal é o principal problema das escolas infantís ou garderías para menores de 3 anos?, e o segundo?

(Só unha opción en cada columna)	1º Problema	2º Problema
-Non hai suficientes profesionais cualificados.	☐	☐
-Hai centros que non cumpren cos requisitos mínimos.	☐	☐
-Hai demasiados nenos/as por aula.	☐	☐
-Os centros non ofertan flexibilidade horaria.	☐	☐
-Non hai centros públicos suficientes para todos os nenos/as.	☐	☐
-Os centros privados son demasiado caros.	☐	☐
-Só conseguen praza as familias con rendas demasiado baixas.	☐	☐
-Outro, cal?	☐	☐
-Non sabe.	☐	☐

P.15 Considera necesario que os nenos/as de menos dun ano asistan a unha escola infantil ou gardería?

-En tódolos casos.

Por favor, responda a P.16

-Nalgúns casos.

-En ningún caso.

Por favor, non responda a P.16

-Non sabe.

P.16 A razón porque considera que en tódolos ou en algún caso deben acudir os nenos/as de menos dun ano a unha escola infantil ou gardería é?

-Porque así as nais e pais que traballan terán resolto máis facilmente o coidado dos nenos/as.

-Porque a escola facilita a redución das diferenzas culturais e sociais.

-Porque a escola facilita que os nenos e as nenas convivan con outros da súa mesma idade.

- Porque canto antes empecen os nenos/as a adquirir os coñecementos e destrezas necesarios mellor.

-Por outra razón.

P.17 É necesario adecuar os horarios dos nenos/as na Educación Infantil aos horarios laborais dos seus pais?

- En ningún caso.

- Só no 1º Ciclo 0-3.

- Só no 2º Ciclo 3-6

-En tódolos casos

P.18 O ciclo 0-3 é máis de coidados e asistencial ou máis educativo?

(marca un punto na escala sendo o 5 da esquerda só Atención e coidado, e o 5 da dereita so educativo)

Atención e coidados

5	4	3	2	1	0	1	2	3	4	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Educativo

P.19 Hoxe en día. É necesario escoller entre desenvolver a carreira laboral/profesional ou ter fillos/as?

- Si, sempre

- Case sempre

- As veces

- Case nunca

- Non, nunca

- Non sabe

P.20 Vostede é?

-Home

-Muller

P.21 Cantos anos cumriu no derradeiro aniversario?

.....

P.22 No momento de deseñar e realizar unha actividade coas crianzas como valora de 1 a 6.

(1 mínima valoración 6 máxima valoración, non repetir puntuación)

- Que o neno/a disfrute .

- Cumprir coa programación.

- Que o neno/a estea entretido.

- Que o neno/a estea aprendendo.

-Que o pai/nai valore o noso traballo.

-Que o neno/a estea seguro.

P.23 Das seguintes características, cal sería a máis importante para Vd. no momento de escoller un centro para un neno/a menor de 3 anos?, e a segunda en importancia?

(Só unha opción en cada columna)

Máis Importante

2ª en Importancia

- Que os locais sexan amplos e teñan boas condicións.....

- Que haxa poucos nenos por aula.....

- Que haxa un programa educativo Específico.....

- Que o persoal sexa cariñoso e afectuoso.....

- Que ofrezca flexibilidade de horarios.....

- Que se lles de unha alimentación correcta e equilibrada.....

- Que o persoal teña un título oficial.....

- Que ofrezca ensino de idiomas.....

- Que teña servizo de transporte.....

- Outra, cal?

- Non sabe.....

002210040101-19

P.25 Sen contarse Vd. , con cuántas persoas convive na súa casa habitualmente?

- _____

-Ningunha (vivo só/a)

Esa ou esas persoas son...

- Cónxuxe/parella

 /

- Meu pai/miña nai

 /

- Sogro/sogra

 /

- Fillos/as(poñer número)

- Cuñado/cuñada

 /

- Irmáns (poñer número)

- Avó/Avoa. (m, maternos, p paternos)

 /

- Outros parentes (poñer número)

- Outras persoas non emparentadas. (poñer número)

P.26 En cal das seguintes situacións atopase o seu pai e a súa nai?

	Pai	Nai
- Traballa	☐	☐
- Xubilado/a ou pensionista (anteriormente traballou)	☐	☐
- Pensionista (anteriormente non traballou)	☐	☐
- Parado/a e traballou antes.	☐	☐
- Parado/a e busca o seu primeiro emprego.	☐	☐
- Estudante.	☐	☐
- Traballo doméstico non remunerado.	☐	☐
- Outra situación, cal?	☐	☐

P.27 Cales son os estudos oficiais de máis alto nivel que cursaron, inda que non os remataran, especifique o nome que tiñan os estudos nese momento e o curso máis alto completado. (ex. 3 anos de estudos primarios; 5º de bacharelato; mestría industrial....)

	Pai	Nai
CURSO	-----	-----
NOME (dos estudos)	-----	-----
	-----	-----

P.28 Cales son para Vd. as medidas que mellor contribúen na conciliación da vida laboral e familiar, no referente a coidado dos menores de 3 anos?.

(Puntúe 6 a que máis contribúe e 1 a que menos, non repita puntuación)

-Axuda dos familiares, avós, tios....

-As garderías e Escolas Infantís.

-As deducións fiscais e asignacións do Estado por fillos/as.

-Os permisos laborais retribuídos.

-O reparto equitativo das tarefas do fogar entre a parella.

-Un traballador/a do servizo doméstico.

P.29 A hora de escoller un emprego daría a máxima importancia o traballo que me ofrecera a posibilidade...

-de viaxar.

-dun equilibrio entre o traballo e a miña vida privada.

-dunha boa remuneración.

-de promoción profesional.

-de máis formación.

P.30 Contesta en que grao estas de acordo ou desacordo coas seguintes afirmacións do ciclo 0-3.

(1 moi en desacordo; 2 en desacordo; 3 indistintamente; 4 de acordo; 5 moi de acordo)

- Os Técnicos/as Superiores de Educación Infantil están tan preparados como os mestres de Educación Infantil.

 1 2 3 4 5

- A titulación de Técnico Superior é un intrusismo as posibles opcións dos Mestres de Infantil.

 1 2 3 4 5

- Os Técnicos son imprescindibles en 0-3 porque son necesarias moitas accións de atención e coidado nestas idades.

 1 2 3 4 5

- Que a Educación Infantil estea feminizada é unha vantaxe, as mulleres teñen moita mellor man para os nenos/as.

 1 2 3 4 5

